

впевнено збільшувати пропускну спроможність української ГТС і диктувати Європі власну енергетичну політику.

НАТО. Спершу заявивши про відсутність намірів втрутитися в конфлікт на території Лівії, Північноатлантичний альянс таки вирішив розпочати операцію із забезпечення безполітної зони, котра раніше проводилася виключно силами коаліції. За результатами засідання 25 березня Ради НАТО на рівні послів, альянс узяв на себе відповідальність із забезпечення безполітної зони над територією Лівії. Основними функціями НАТО визначено оборонне планування, командування та координація дій, тоді як політичне керування операцією здійснюватиметься спеціально створеною контактною групою країн-учасниць коаліції, до якої також можуть увійти представники арабських країн. Роль, склад і рівень учасників контактної групи були визначені на спеціальній зустрічі представників країн-членів НАТО, міжнародних та регіональних організацій, що відбулася в Лондоні 29 березня. 27 березня було знову підтверджено відсутність наміру проведення наземної фази операції НАТО «Об'єднаний захисник» (*Unified Protector*). На перший погляд, не йдеться про якусь агресію з боку НАТО чи розвиток подій за звичайним сценарієм. Однак альянс залишив за собою право захищатися в разі нападу на його повітряні сили на території Лівії. Окрім того, наразі тривають переговори стосовно надання силам НАТО «ширшої ролі». Навряд чи операцію припинять після завершення її повітряної фази, тож можна припустити, що «ширша роль» альянсу якраз і полягатиме в проведенні наземної фази. З огляду на опір з боку сил М. Каддафі можна майже напевно говорити про можливість розгортання такого сценарію.

Україна. Солідаризуючись із Росією, наша держава підтримала ухвалення резолюцій РБ ООН № 1970 і № 1973 стосовно ситуації в Північній Африці. Зокрема, в офіційній заяві Президент Віктор Янукович окреслив чітку зовнішньополітичну позицію України, зазначивши, що «зусилля всіх причетних до ситуації в Лівії сторін мають бути передусім зосереджені на захисті та гарантуванні безпеки цивільного населення, в тому числі громадян України». Наголошено, що «Україна неухильно виконуватиме положення згаданих резолюцій», адже відповідно до Статуту ООН резолюції Ради Безпеки є обов'язковими до виконання всіма державами – членами організації. При цьому особливо відзначено положення Резолюції № 1973 щодо неприпустимості будь-якої форми іноземної окупації території Лівії, а також підкреслено, що навіть в умовах запровадження над лівійською територією зони, забороненої для польотів, мають бути збережені всі необхідні можливості для надання гуманітарної допомоги та здійснення евакуації цивільного населення.

11 квітня великий десантний корабель ВМС України «Костянтин Ольшанський» доставив із Лівії до Севастополя евакуйованих із цієї країни громадян України та інших країн. У Севастопольському морському торговому порту український бойовий корабель, що успішно виконав гуманітарну місію, зустрічали рідні та близькі евакуйованих, представники міської влади, українського флоту і журналісти.

НАТО, перебравши на себе командування операцією в Лівії, ще повністю не визначилася з конкретними повноваженнями на її території. Якщо ж припустити подальше розгортання воєнних дій (а воно обов'язково відбуватиметься в найкоротший термін), можна говорити й про наземну фазу операції проти військ М. Каддафі. Географічна й, що найголовніше, політична розривність трьох частин країни може навіть призвести до повторення в Лівії югославського сценарію з подальшим її поділом і розміщенням на її території іноземних військ.

А тим часом обстріл території Лівії триває: винищувачі коаліції здійснили вже понад 300 вильотів, завдавши військам Каддафі майже 150 ракетних ударів... Що і хто перемає? Це залежить від того, наскільки союзники готові боротися за власні інтереси.

Майбутнє і глобалізація

У приміщенні Інституту європейських досліджень Національної академії наук України відбулася презентація колективних монографій: «Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього», «Культурно-цивілізаційний простір України і Європа: особливості становлення та сучасні тенденції розвитку» і монографії А. Гулієва «Міжнародно-правовий контекст зовнішніх стосунків в умовах глобалізації».

Ці книжки є підсумком фундаментальних досліджень актуальних проблем поступу незалежної Української держави в колі європейських країн, аналізу її можливостей, викликів і перспектив.

– Дослідження різнобарвної палітри нинішніх взаємин нашої країни з далекими й близькими сусідами по європейському дому, їхнього становлення, трансформації і сучасного стану знайшли відображення в роботі «Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього», автори якої надали читачеві можливість панорамного бачення вітчизняних європейських, і сприяють формуванню концептуальних засад утвердження нашої держави на Європейському континенті, – підкреслив у промові директор Інституту європейських досліджень, доктор історичних наук, професор Андрій Кудряченко.

У монографії «Культурно-цивілізаційний простір України і Європа: особливості становлення та сучасні тенденції розвитку» всебічно розглянуто феномен розвитку Європи з погляду взаємодії її цивілізаційних та культурно-духовних вимірів, їхнього глибинного впливу та проявів у минулому та сьогоденні. В обох монографіях оцінюються можливості та перспективи України в процесі євроінтеграції, досліджуються проблеми її входження до європейської спільноти.

Багаторічний досвід колишнього дипломата, а нині викладача та науковця А. Гулієва покладено в основу дослідження «Міжнародно-правовий контекст зовнішніх стосунків в умовах глобалізації». Це дало змогу автору провести порівняльно-правовий аналіз зазначених проблем.

Підготував Сергій ДУБРОВІН.

Фото автора.